

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Altissimi doctoris Antonii andree seraphici ordinis
minorum questiones subtilissime sup[er] duodeci[m]
libros methaphisice A[ristotelis]**

Antonius <Andreas>

in venetiarum, 24. XII. 1481

Liber Quartus

[urn:nbn:de:bsz:31-326419](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-326419)

et aliud fin q terminat aliam et aliam parte con
tini. quod e ppositum. Rndetur q vnum
et idem nsc scdm rem pot terminare aliquod te
pus ex vtraq pte sicut vnum et idem mobile p
suum motu terminat aliquod spaciū ex vtraq
pte. qz prius existens in principio alicuius spaciū
fit postea p motum in fine illius spaciū. Con
tra. quia illa esse accidit illi nsc eidē scdm sub
stantia et fin rem. qz p te illud nsc manet idem
sub diuersis esse. et p consequēs illa eē accidit
sibi. g nunc tps non p se sed p accidens e tmi
nus temporis. quod e falsum. nam oē indiuisi
bile de genē q̄tatis p se terminat q̄tatem v̄l
e pars discreti. qre sequitur q tale idē nunc n̄ sit
indiuisibile p se de genē q̄tatis. Pre^a illa eē
quero cuius generis sunt. si sint indiuisibilia de
genē q̄tatis. g sufficiunt ad terminādum ppū
continuum absqz illo. nsc fin substantiam. quod nul
lus dicet. Si at sint alterius generis pnta qua
litatis. g qualitas p se e ratio terminandi conti
nuam in genē q̄tatis. quod e falsum. videtur
g rationes pbi stare nec ipse eas aliquando sol
uit. Pre^a ad principale. si idem nunc scdm sub
stantiam fluere p totum tempus. g totus ei^{us} flu
xus componitur ex indiuisibilibus. et p n̄s tps
cum fin eos nsc fluens causet tempus. n̄s est
manifeste falsum. g r̄ n̄s. pbatio n̄s. quia n̄s
indiuisibile non possit fluere nisi secundum eē
diuersa que necessario sunt indiuisibilia. pbat
antem plus sexto pbi. qz indiuisibile non pot
moueri. quia tunc motus eius componēt ex indi
uisibilibus qz plus p̄rāssit minus vel eque quas
mains. g tempus eēt compositum ex indiuisibi
libus. quod e contra p̄m. Pre^a ois motatio
bz aliqua mensuram. si g idem nsc scdm substantia
mutatur scdm diuersa eē. os ip̄s ad coz
eē querere aliquā mēsuram. illa vel erit tempus
vel erit n̄s. et sic in infinitum. Dicendum ḡ alr
q n̄s e aliud et aliud fin substantiam in toto tē
pore. sicut e alius et alius punctus in tota linea.
sed ad saluandum p̄m qui p̄ria facie videt di
cere oppo^m e notandū q non e intentio pbi q
idem nunc maneat in toto tempore. sed qd̄c̄qz
vnum n̄s de pluribus. consideratū scdm se. est
idem et hoc e dicere eē idem bz substantia consi
deratam autem in ordine ad tempus p̄teritum
et futurum nō. sed cū sit terminus p̄teriti et p̄m
futuri dicit distinguī fin eē. qz alia e ratio finis
et principii. vt sic. vnum ḡ n̄s bz idēptatē scdm
substantiam. i. a se et fin se et bz diuisionem scdm
eē respectu p̄mi tps. et non e tanta idēptitas
instantis in toto tempore cum sint infinita instā
tia q̄ta est idēptitas vnus instantis. g in toto
tempore necesse e esse aliud et aliud nunc scdm
substantiam. Et ad hoc valet declaratio pbi
quam isti addunt p se demobili quod manet
idem: quodlibet enim mobile absolute p̄cedit
mutationem quia hoc modo nō e tempus men

stra eius nec aliquid pertinens ad tempus. sed
forte vt sic enim est mensura eius. de quo alias.
sed mobile vt e sub vna mutatione e idem scdm
substantiam. i. scdm eē illius mutationis conside
rate in se vel fin se. e autem aliud scdm esse. i. vt
sub illa mutatione terminat p̄teritum et incitat
futurū. et scdm hoc dicitur alibi et alibi eē nō q
dem acta sed n eodem vbi medio iter extrema
in quātam illud terminat motum scdm p̄m vbi
et incohat motum fin posteriori vbi. dicitur aut
alibi et alibi eē quatinus mutari e aliqd vtriusqz
extremi.

Explicit liber tertius.

Questio

Prima.

Intra quar
tum librum methaph.

Queritur. Utrius vni
uocē p̄dicatur de oibus
entibus. videtur q non.
per philosophum. Si quis
inquit oia entia vocet eg

uocē vni cupabit. Lōfirmatur. qz nihil vni
p̄dicatur vniuocē de omnibus p̄pter infinitatē
entium in natura. Lōtra p̄s hic in littera. d.
q ens multipliciter dicitur nō tū equiuocē. et
go vniuocē. si vniuocum et eguocum sāt immo
diata. Respondeo. In ista questione primo
recitabo vnam opinionem. scdm dicam alr ad
questionem. Quantum ad p̄mam sciendum e
q e vna opinio antiqua quā e sequitur aliq
moderni tenētes p̄m negatiuam. p qua argu
tur multipliciter. p̄m auctoritatib^{us}. n̄. 4. huius
dicit plus q ens dicitur de entibus sicut sanus
de sanis. et q methaph. e vna scia nō qz oia illa
de quibus e dicat fin vni s ad vni. i. nō vni
e s analogice. g sub methaph. qd e ens si e vni
uocū sed analogum. Pre^a. 7. hui^{us} d̄ q q̄
tates eē. accitā sūt entia sicut logici dicūt non
ens eē ens et nō scibile eē scibile. et sic vas d̄ sa
lybre et corpne. s̄ in oib^{us} istis nō e equiuocatio
eius quod d̄ de pluribus p̄s ḡ eē. Pre^a. pri
mo p̄sist. dicit plus q p̄m p̄cedēd̄ p̄tra p̄m
menidē et Adelissum e qm ens d̄ multipliciter
Arguitur eē p ratōes et primo sic. si cas e vni
uocum ad oia entia. g ens e genus. n̄s e falluz
et contra p̄m tertio methaph. g r̄ n̄s. pbatio n̄s
qz tunc ens dicitur inquit de pluribus differē
tibus sp̄. quod e p̄prium generi. Conforma
tur rō. qz si ens e huiusmodi. g p̄dicatur de enti
bus scdm rōem alicuius vniuersalis. non differē
rentie. qz si p̄dicatur in quāle. nec p̄prij. nec oc
dētis. qz hoc sunt extra eētiam eius de quo d̄
cūtur. nō sic ens. nec eē p̄dicat vt sp̄s vt patz. g

Quartus.

relinquitur q̄ predicatur vt gen^o. Pre^o si ens est vniocum ad decem genera ergo descendit in illa per aliquas differentias. sint. a. z. b. aut ḡ a. z. b. includunt ens aut non. si sic ergo in conceptu cuiuslibet generis generalissimi includere tur bis ens. z. per consequens negatio. Si non ergo. a. z. b. non sunt entia. z. tunc non ens erit d̄ intellectū entis. nam. a. z. b. includunt in conceptibus decem generum. Pre^o illa que sūt totaliter. z. immediate sub extremis contradictionis nihil est cōe vniocum. sed deus z. creatura. substantia z. accidens sunt huiusmodi. nam sunt s̄ illis extremis contradictionis. dependere z. nō dependere causatum z. non causatum. eē ab alio z. non eē ab alio. pater ergo q̄ nihil est eius cōe vniocum. probatur maior. quia omnia p̄cept^o cōmunitis est neuter respectu illorum quib^o est cōmunitis sed nullas conceptus respectu cōtra dictiozior^o ē neuter. sed est necessario alter illoz alioquin contradictoria haberent medium.

Preterea. que sunt primo diversa i nullo cōueniunt. sed deus ē primo dicitur a creatura z. vnum predicamentū ab alio ḡ. nec deus z. creatura nec decem genera conueniunt in aliquo. nec per consequens in aliquo cōceptu comuni vnioco. maior est euidens sed prima pars minoris de deo z. creatura. pbatur. quia alioquin deus haberet quo conueniret z. quo differret a creatura. z. ita non eēt simpliciter simplex. z^o p̄ de decem generibus. probatur. quia aliter non eēt negatiua imediata q̄ negatur vnum gen^o generalissimum ab alio. consequens est fal^o. z. s̄ philosophum primo posse. pbō consequentie. quia tūc extrema illius negatiue eēt in aliquo toto puta i ente. q̄ non potest eē i proposito imediata negatiua. sicut dicitur p̄io posse. vbi supra. ista ergo negatiua quantitas non est. suba non eēt imediata. Pre^o. vbi tantū ē vnitas at tributionis non pōt eē vnitas vniocatiōis. sed omnia entia attribuitur ad substantiam in rōe entis. vt dicitur in hoc quarto. Item creature ad deum in ratione entis ōz ponere vnitate at tributionis. ḡ ens non est vniocum predictio.

Quantum ad 2^m ē ista opinio. q̄ teneo tāq̄ veram q̄ ens ē vniocum deo z. creature. substantie z. accidenti. z. generaliter omnibus entibus d̄ quibus predicatur. Ad cūius euidentiā p̄mo premittam vnā distinctionem. z^o ostendā triplicem conclusionem. De primo sciendum est q̄ vniocatio ē triplex. quedam est vniocatio pbifica. quedam logica. z. quedam metha. vniocatio pbifica est vnitas nature ex natura rei circūscriptio oī opere. intellectus. d̄ illa vniocatio loquitur philosophus. 7^o pbifi. q̄ dicit q̄ in sp̄e specialissima ē proprie cōpatio z. nō in genere. q̄tenus species dicit vnā naturam z. vniocum. non autem genus. sed latent equiuocatiōes in generibus. genus enim dicitur equi-

uocum equiuocatiōe opposita vniocatiōi pbifice eo q̄ non correspondet sibi vnā natura vlt^o ypostaf^o eē. sed plures s̄ q̄ dicit comen. z. themi stius super primum de anima. vniocatio illa solum est in specie specialissima q̄ vere dicit vnā materiam vnitate reali minore tñ q̄ sit vnitas numeralis sicut declarabitur in. 7. Vniocatio logica est vnitas alicuius realitatis vel intentionis prime sub vnā intentione logica concepte. verbi gr̄a. sub intentione generis vlt^o differe ntie vlt^o alicuius alterius secūde intentionis. Logicus enim considerat huiusmodi intentiones secundas adiectas primis. Ex quo cōcludo correlarie primo q̄ aliq̄ transcendentis ē proprie vniocū vniocatiōe logica. qz licet nulla secunda intentio in genere puta genus z. differentia cōpetit alicui transcendentis z. existēti eē genis sicut patet aliqua tamē cōpetit sibi. puta intentio vniuersalitatis q̄ ē logica z. z^o intentio. z^o concludo q̄ aliquid eē vniocum vniocatiōe logica z. equiuocum equiuocatiōe pbifica non repugnat. p̄z enī ex predictis q̄ genus est equiuocum equiuocatiōe pbifica. z. tamē est vniocum vniocatiōe logica. Vniocatio methaphisica ē vnitas alicuius prime intentionis abstrahibilis per intellectum a pluribus ex natura rei circūscripta quacūq̄ intentione. z^o vlt^o logica. z. hoc modo transcendentibus non repugnat vniocatiō. vt dicitur. ex quo concludit correlarie q̄ aliquid est vniocum metha. q̄ non est vniocū proprie pbifice loquendo.

De secundo sit ista p̄ma 2^o. Ens cōmuniter sumptum non est vniocum omnibus entibus vniocatiōe pbifica. hanc ostēdo sic. cōceptui entis cōir sumpti non respondet vnā natura in re eē. ergo conceptus entis non est vniocū vniocatiōe pbifica. antecedens est euidens. quia conceptui entis in cōi subsunt oīa entia de quibus certum est q̄ non dicant aliq̄ vnā naturam. p̄ia ē p̄z ex precedentibus. z^o conclusio sit ista. ens cōmuniter sumptum est vniocū omnibus entibus vniocatiōe logica. hanc ostēdo sic. illud q̄ dicit aliq̄ vnā realitatem vlt^o primā intentionē conceptam sub aliqua intentione logica ē vniocū vniocatiōe logica. sed ens cōmuniter sumptum ē huiusmodi. ḡ zē. maior p̄z ex diffinitione vniocatiōis logice posite supra minor etiam est euidens. qz licet ens cōmuniter sumptum non concipiatur sub intentione generis vlt^o differentie vel alicui^o alius z^o intentionis in genere p̄cipi tñ vlt^o pōt cōcipi s̄ itētiōe vniuersalis q̄ vnitas ē itētiōis vlt^o logica. Tertia conclusio sit ista. ens cōmuniter sumptum ē vere vniocū oīb^o entibus vniocatiōe metha. sic intelligendo q̄ ens dicit aliq̄ vnum conceptam realem abstrahibilem. ab omnibus absentibus participantibus ens quiditate. s̄ quem conceptus ens ē predicabile de omni ente vniocū z. realit^o

Handwritten notes in the left margin, including a large bracket and some illegible text.

et in quid. hanc ostendo sic. omnis intellectus certus de uno conceptu et dubius de duobus in quibus ille certus quiditativus includitur: habet conceptum illum de quo est certus alius a conceptibus de quibus est dubius et univocum illis. sed intellectus hominis potest esse certus de aliquo quod sit ens dubitando ut sit deus vel creatura. substantia vel accidens. et sic de alijs in quibus conceptus entis quiditativus includitur sicut patet. ergo conceptus entis est alius a conceptibus dubijs et univocis eius ita quod ex se est neutrum et includitur in utroque istorum. maior probatur. quia impossibile est eundem conceptum eidem intellectui similis esse certum et dubium. ergo vel est alius et habetur propositum vel nullus. et tunc non est certitudo de aliquo conceptu. est ergo alius et si quiditativus includitur in illis sequitur quod non tantum est alius sed etiam univocus. minor declaratur. per de deo et creatura quia quilibet philosophus antiquus fuit certus illud quod ponebat primum principium esse ens. puta unum qui posuit ignem principium alius aquas quilibet enim erat certus ignem vel aquam esse ens. erat tamen dubius utrum esset ens creatum vel increatum. primum vel non primum non enim erat certum quod esset ens primum quia tunc fuisset certus de falso. falsum autem non contingit scire nec erat certum quod esset non primum quia tunc non posuisset oppositum. 2^o probatur de substantia et accidente. Nam philosophi diversi diversimode operati sunt de lumine quorum unum ponit quod sit accidens. alius quod sit corpus et substantia. et ille quidem qui ponit quod est substantia certus est ens. sed non est certus quod sit substantia quia tunc esset certus de falso. nec quia non est substantia quia oppositam ponit. Respondetur quod quilibet talis philosophus habuit duos conceptus in intellectu suo propinquos qui propter propinquitatem analogie videtur esse unum conceptum et per istam propinquitatem quod videtur unum conceptum videtur esse certus de uno habet de illis duobus dubie conceptus. Contra. quia ex ista evasione videtur destrui omnis via probandi unitatem univocam alicuius conceptus. Si enim dicitur hominem habere unum conceptum commune ad sortem et platonem. negabitur tibi et dicitur tibi quod sunt duo conceptus. sed videtur unum per magnam propinquitatem et similitudinem.

Confirmatur ratio principalis. quia omnis conceptus predicabilis de pluribus sed unum nomen et unam rationem est unum unitate univocationis. Nec enim est descriptio univoci in antepredicamentis. sed conceptus entis est huiusmodi. nam predicatur in quid includitur quiditativus in entibus inferioribus quod dicitur et per se per se predicatur sed nomen et definitionem ergo conceptus entis est univocus. Preterea prima dignitas seu primum principium non est multiplex. sed nec ens et per se univocum. ens patet. quia primum principium non est designandum cum sit notissimum et firmissimum ex quibus omnibus probatur quia primum principium constituitur

ex ente. quare si primum principium non est multiplex. ergo nec ens ex quo constituitur. Preterea. probatur specialiter quod sit univocum ad substantias et accedens sic. si ens non est univocum subesse et accedens ergo intellectus noster non potest habere conceptum quiditativum de substantia prout est evidenter falsum. sed etiam. probatur quod substantia non immutat immediate intellectum nostrum ad intellectionem sui cum non intelligatur pro statu isto nisi per speciem accidentis sensibilis. sed nullus conceptus quiditativus subesse potest habere per immutationem accidentis sensibilis nisi possit abstrahi a conceptu accidentis et ille necessario sic abstractus est univocus. alias non esset abstrahibilis talis autem conceptus maxime videtur esse conceptus entis. nam nullus alius esset quiditativus. ma. p. 3. quia quod dicitur prout est immediate immutat intellectum illius abstrahi potest naturaliter ab intellectu cognosci quoniam non immutatur sicut apparet in 2^o de anima quod visus est perceptus tenebre quoniam lux non est prout nec visus immutatur. ergo si intellectum immutatur a substantia immediate ad actum circa ipsum sequeretur quod quoniam substantia non esset prout possit eius absentia naturaliter cognosci. et ita possit naturaliter cognosci in hostia consecrata non esset substantia panis. quod est evidenter falsum. nullus ergo conceptus quiditativus dicitur de substantia naturaliter immediate a substantia causis sed tantum causatis et abstractis per ab accedens. et talis non est nisi conceptus entis. Preterea signum distributionis distribuit terminus equivoce pro suis significatis. quia terminus equivoce non habet unum conceptum quod sit divisibilis in plures. sed signum distributionis additum enti ipsi ens distribuit prout in inferioribus sequitur eis de ens ergo substantia. sed accedens. sed ens non est equivoce. Preterea unum prout est unum prout obiectum. sed prout obiectum intellectus. est ens ut dicitur omnibus sed ens sic dicitur est aliquid unum. et per se univocum. ma. p. 3. quia prout movet ab obiecto sed foris obiectum. nisi dicit unam formam non movebit. et ideo dicitur quod huiusmodi intellectus qui non intelligit unum nihil intelligit. probatur mihi. quia illud est prout obiectum intellectus sub cuius ratione omnia intelliguntur. sicut per de obiecto visus. sed nec ratio substantie nec accidentis sed sola ratio entis reperitur in omnibus intelligibilibus ergo ens est prout obiectum intellectus nisi. Pro ista conclusione faciunt omnes rationes adducte per 2^o et 3^o conclusionibus per questionis istius scripti posite in primo. et ideo rationes sufficientes licet multi possent adduci. Ad argumenta alterius operati ad illud. quarti metha. de sano et dico quod philosophus 4^o metha. concedit ordinem realem inter species eiusdem generis. nam ibi vult quod in quibus genere est unum prout est mensura omnium aliorum. mensurata autem habet ordinem essentialem ad mensuras. et tamen non obstante tali attributo ideo nullus negat conceptum generis esse unum conceptum dicitur in quid de pluribus differens specie. Si enim genus non haberet unum conceptum alium a conceptibus specierum nullus conceptus diceretur

Quartus.

in quid de pluribus sed quilibet de seipso. et sic
idem predicaretur de eodem et non genus de
specie. Confirmatur. qz pbus. 7. phi. vt iam alle
gatum est. d. q. in generibus latent equiuocati
ones pp qd non pot ee ppatō fz genus non tam
est ibi equiuocatō in genere q̄tam ad logicum
sz q̄tum ralem ad phis. qz n̄ est ibi vnitas nature
omnes q̄ antozitates q̄ eēt de illa materia siue
in metha. siue in phi. posset exponi pp diuersita
tem realem illoz in quibus est attributio. cuz q̄
diuersitate stat vnitas conceptus abstrahibilibis
ab eis sicut p̄ de gener. concedo q̄ q̄ accis bz
attributionem eētialē ad substantiā et p̄ cōse
quens q̄ ens ē analogus ad ea. et tñ ab hoc et ab
illo pot abstrahi vnus conceptus cōis vniuo
nā analogia realis et vniuoctō metha. realiter
non repugnat in eodē cōceptu. Ad illud qd
adducitur de. 7. metha. dō q̄ ar. de simili non
concludit. p̄ tanto q̄ est verū q̄ accis sunt en
tia sicut logici dicant non ens ee ens et quaten
inter substantiam et accis ē analog. fz perfectus
et imperfectus. cum qua tñ stat vera vniuoctō.
vt dictū. ē. vñ ibidem. d. Ar. q̄ talia non dicun
tur equiuoce sz ad vnum. Ad aliud de p̄ phi. 5
permi. et me. dicendū q̄ philosophus loquitur de
multitudine suppositoꝝ. q̄ nō repugnat vni
uocatiōi. vt est dictū in exponēdo litteram. p̄
cipium enim 5 eos ē accpe q̄ ens multipliciter
dicitur non equiuoce sed multipliciter. i. de ml
tis ad inquirendū de quo intelligant. sicut si di
ceretur oia ee vnum animal: contra eos eēt di
stinguendū de animal. et querere de quo anima
li intelligitur. i. quereretur vtram omnia essent
vnus homo vel vnus asinus. Ad primas ra
tionem nego p̄iaz q̄ ens eēt genus. ad probari
onem dicendū q̄ procedit ab insufficienti. nam
aliqd̄ deficit eni rōe cui nō pot ee genus. f. q̄
ens de aliquibus cōis differentis predicatur
de illis. f. que samūtur ab alia re q̄ sit ref a qua
sumitur genus. tales enī. differentie sicut ē for
te rōale includūt ens quiditate. sed hoc est 5
naturam generis predicati. f. q̄ditate de diffe
rentia. Ad cōfirmationem de illis q̄nq̄ vlib
positis a poz. dicendum q̄ poz. ordinat librum
suū ad predicamenta Ar. sicut ipsemet promit
tit in phemio. loquitur ergo de illis vlib
aliquo modo inueniantur in linea predicamē
ti sed p̄ter illa ē aliquod vte qd est transcen
dens qd non pertinet ad aliqd̄ pdicamētū. ergo
ens ē vte transcendens pdicatu i quid. nec tamē
est genus nec spēs. nec propriū et. Ad aliud
concedo q̄ ens descendit in. x. genera. per aliq̄
p̄he q̄ ppe non sūt differentie. cū at queritur aut
includūt ens aut non. dico. q̄ n̄ includunt ens
formaliter sicut nec passiones entis nec vltime
differentie vt iferius oñdā. et tñ n̄ sunt nihil. cū
ergo arguitur q̄ nō sūt entia dō q̄ n̄ sunt entia
formaliter. sunt tñ entia realiter et eētialē q̄ at

illud qd nō ē ens formaliter dū sit ens realiter
fit de intellectu entis nullū ens inconueniēs sic
rationale qd non est animal formaliter. ē tamen
de intellectu hominis q̄ est vere aīal. Ad ali
ud de extremis 5 dictionis et. aut intelligit q̄ il
la sūt sub extremis 5 dictionis totaliter h̄ ē q̄ il
la p̄se sūt extrema 5 dictionis. et tunc mi. est flā.
qz dens v̄ lūba n̄ ē p̄se h̄ qd est ee nō ab illo
accipiēdo p̄portōat. qm̄ i. nec dicit et d̄ chime
ra sicut nec creatura ē p̄se illa ne. n̄ necesse ē
ga h̄ ēt puenit chimerē. sed tā de q̄ creatura tā
lūba q̄ accis ē aliqd̄ cui p̄cūt alterū extre. 5 di
ctionis. Si ergo sic accipias ma. q̄ ḡb̄scūq̄ cō
ueniunt extrema 5 dictionis ip̄a non vniuoctō
i aliq̄ cōi. illa ma. ē flā nā oia vident p̄ se aliqd̄
cōe sunt talia q̄ de ip̄is dicitur extre 5 dictionis
et tñ vniuoctō in ipo cōi dīso. Similiter in p̄
posito de. et creatura. lūba et accis possūt recipere
pdicationē 5 dictionis. et tñ h̄nt aliquod abstra
tum cōe illis extre 5 dictionis rōe cui p̄nt h̄re
aliquod cōe. Ad aliud dictum fuit in p̄ ratione
p̄ncipali huius scripti de deo et creatura l̄ sint p̄
diuersa in realitate qz in natura realitate pueni
unt nō tñ sunt primo diuersa in conceptu reali
quō at possit ee conuenientia in conceptu reali
et n̄ i realitate dictum fuit ibi. Qd̄ ar. d̄ q̄ ne
gatiua in qua negetur vniū genus generalissimū
ab alio nō eēt imediata. ne p̄iam. Ad p̄batio
nem cum dicitur q̄ extre eēt in aliquo toto.
dico q̄ non sunt in aliquo toto qd̄ possit esse
medium in aliqua si silogistica remouēdo vni
ab alio cum de vtroq̄ affirmatiue ipsū ens p̄
dicatur p̄ h̄ cuiuslibet scienti artem silogizandi
Ad vltimū de attributione. dico q̄ attribu
tio sola n̄ pot vnitate vniuoctōis. ga vnitas
attributionis minor ē vnitate vniuoctōis mi
nor at vnitas n̄ arguit maiorē. tñ minor potest
stare cū maiori. sic que sūt vniū genere sūt vnus
spēs. licet vnitas generis sit minor vnitate speciei.
s̄l̄r i p̄posito dico q̄ licet vnitas attributionis
nō arguat vnitatem vniuoctōis. tñ cum vnita
te attributionis stat vnitas vniuoctōis l̄ vna
non sit alia formaliter. Ex. spēs eiusdē generis
h̄nt eētialē ordinem et attributionem ad p̄
i illo gener. ex. x. metha. et tñ cū h̄ stat vnitas vni
uocatiōis p̄ceptus ipsius generis respectu spēs
Str i p̄posito i rōe entis i q̄ ē vnitas attribu
tiōis ipsa attributa habēt vnitate vniuoctōis
Ad arg. in op. de poz. d̄ v. q̄ ip̄e allegat
aliū dicendo sigs et. ita q̄ n̄ v̄ log fz itētiōem
ppriā. Aliē dicit q̄ v̄p̄ ē accipiēdo egno
h̄ accipit apud phisicū reales. sic ēt ḡns realit̄
d̄ ee equiuocū et d̄ tali equiuocatiōe loquitur poz.
Cōtra ip̄e fuit logic. et ita logice v̄ locutum
fuisse. R̄nō. q̄ multa dicūt i logica n̄ logice
sicut in 2. metha. d̄ q̄ i omni moto ē materia et
tñ h̄ p̄siderare maḡ p̄tiet ad phis. q̄ ad meth.
Questio
ij
d z

Quartus.

plures negationes. vñ illius hō ē homo sūt ille
 negatōe hō non ē asinus. hō nō ē lapis. z sic de
 alijs quibuscūq; in quibus negatur aliquid vñ
 de homine. Quantum ad secū dū rñō ad que
 stionē s; duas conclusionē. Prima cōclusio est
 ista negatio non h; distinctā formalitatem ab' af
 firmatione quam includit z supponit. hanc oñdo
 sic qd non hēt distinctas acceptibilitatē ex natu
 ra rei a acceptibilitate alterius n; h; distinctā for
 malitatē a formalitate illius. sed negatio est h'i
 respectu affirmationis q; includit. z supponit. q;
 z. maior p; ex precedentib'. probō minoris ni
 hil ē distincte acceptibile ab eo qd includit i rōe
 sua intrinseca. sed negatio includit in sua rōe af
 firmationem quam supponit. nam d' rōe nega
 tionis ē nō tñ tantū pdicatur negatum s; et sub
 iectus ē vñualiter ipa affirmatiōi supposita.
 Confirmatur. q; ipossibile ē intelligē negati
 ōi hāc. hō nō ē asin' nisi intelligatur hō q; sub
 icitur in illa ppōe negatiua. intelligendo at ho
 mines intelligitur virtualiter q; hō ē hō. quare
 negatio illa non pōt intelligi sine illa affirmati
 ua q; supponit. Secūda p' sit ista negatio h;
 distinctā formalitates ab affirmatione quas de
 struit z excludit. hāc oñdo sic. illa quoz vñū di
 cit perfectionē simp'r z aliud ipfectionē ex na
 tura rei habent distinctas acceptibilitates z for
 malitates. sed in deo nō ē asinus dicit perfecti
 onē simpliciter z sua affirmatio q; excludit di
 cit ipfectionē ex natura rei. f. deum ē asinum
 z h' ex natura rei. sicut p; q; negatio z affirmatio
 habēt distinctas formalitates. Sicut pōt pōi
 exemplam i creaturis. nā ista negatiua homo nō
 ē asinus dicit perfectionē i homine affirmatiua
 ē asinus dicit ipfectionē. f. homo ē asinus.
 P' illud qd non ē idē alteri in p' mō dicen
 di per se distinguatur ab eo formaliter. z p' rñō
 h; distinctā formalitatem. s; negatio ē h'i respe
 ctu affirmationis q; excludit. ergo z. maior p;
 ex precedentib'. minor ē p; q; nulla negatio in
 clauditur in conceptu affirmatiōis. nec ē sibi idē
 in primo mō. Ad argumenta. Ad p'm dico
 q; minor ē falsa. ad probationē dico q; ens est
 obiectū adeq; tam intellectum s; totū ambitum
 analogie sue quam h; secundū ordīnē entium
 ad primū ens z hec est int' cō p' h' in hoc 4^o vbi
 ponit subiectū metha. ens vt ens. z ostendit hoc
 debere intelligi s; analogiam entū ad primū
 ens. inter q; enumerat negationes z p'uationes q;
 dicuntur entia s; aliq; reductionē ad primū ens
 Ex quo p; q; scia metha. extendit se non tantū
 ad entia positua sed et ad negatiua z p'natina.
 ga ens q; ē eius subiectū extendit se ad vtraq;
 q; si inferius philosophus distinguit ens a non
 ente. vbi loq; de primo principio. quia iposs
 bile ē idem eē z nō eē intelligendū ē qd loqm
 de ente vt determinatur ad ens positua. sic eīz
 ens z non ens se excludūt. Ad cōformationē

dicendū q; si philosophus dicit negationes co
 gnosci per affirmationē z p'uationē. per babi
 tum hoc ē verū p' quāto per species habitus co
 gnoscitur p'uationē. z per spēs affirmationis co
 gnoscitur negatio. nihilominus tamē nō legitur
 quin possint distincte cognosci. de negatiōe vñ
 posse dici specialiter q; ipsa cognoscitur per af
 firmationē quam includit. z ab illa non cognos
 citur seorsus. Ad aliud dico q; inf' dūctō
 ria realiter non ē mediū reale. sed est eis aliqua
 ratio cōis z intentio rōis. q; dici pōt de vtroq; f.
 posse concipi ex parte obiecti. nec hoc ē incōue
 niens cuz necesse sit concedere dūctōria posse
 intelligi quocūq; modo ponat. Ad aliud di
 citur vñomō q; non o; si actus intellectus sit po
 sitiu' q; illud qd terminat sit positua. Cōtra.
 ga actus specificat ab obiectis. Respōdeo. s;
 actus arguatur distingui ex obiectis tamen non
 specificantur q; nihil specificatur formalr per
 illud qd ē sibi extrinsecum. vt dicam q; specifi
 cantur ex obiectis motus solum. Aliter di
 citur q; formalitas attenditur pēs ipsū concipi
 abstracte sumptum. z illud est quid positua s;
 ipsum subtractum hūc qd ē concipi sit positua
 vt negatiua. ita q; in re q; concipitur vel ē
 positua vt negatiua. s; hoc qd dico p' pēs
 qd attenditur formalitas abstrahit ab vtroq;
 sicut ens cōsideratū a metaphisico est ens po
 sitiuus z tñ ē commune saltem cōmunitate ano
 logie enti positiuo z negatiuo. ga vt hētur hic
 in litera metaphisicus considerat negatiōes
 z p'uationes. qd non eēt verū nisi cōuincerent
 sub ente qd ē subiectū metaphisice. alias obie
 ctum nō eēt adequatū scientie. ex quo cōcludo
 correlarie q; ga obiectū habitus nūq; excedit
 obiectum pō' idcirco obiectum intellectus ex
 tendit se ad ens positua z negatiua. quare ne
 gationes z p'uationes poterūt vñq; disticte cō
 cipi ab intellectu cum nō subterfugiant obie
 ctum ei' concedo q; omnis formalitas ē aliqd
 positua. z tñ negatio ē intelligibilis. n; intellectu
 affirmatione. ga cū ex natura rei ab ea distigua
 tur iō cogitur intellect' ad eam distincte concipi
 endū. Ex omnibus dictis patet q; subiectū
 metaphisice. z obiectum intellectus z formalis
 tas sunt equalis ambitus z extendentia se ad
 oē ens tā positū q; negatiua.

Questio iij
Verum vnus z ens significēt
 eandem naturā. Et
 vñ q; non ga si sic. q; ista erit. vera tā
 tum vñū est ens. cōsequens ē fal'. q;
 z antecedēs. falsitas consequentis p; ex prim.
 phisico; vbi iprobatur permen. q; posuit tantū
 vñū eē. probō consequētie. qñ aliquid pdicaf
 de aliquo conuertibiliter pdicatur de eo cuz di
 ctione exclusiua sicut si homo z risibile conuer
 tuntur verum ē q; homo tantū ē risibile. P'ze'
 d 3

Liber.

Disidens non significat eandē naturā cū diuiso
sed vñū diuidit ens. ergo non significant eandē
naturam cū ente. pbatur maior. quia da opposi
tam tūc vñū diuidens ex quo opponitur cōdi
tudenti non participaret diuisum. Si enim rati
onale diceret eandē naturam cū animali: irra
onale nō perciperet aial. Sit in ppositio. cūz
vñū z multa diuidant ens. si vñū significaret eā
dem naturā quam ens. ergo multitudo eēt nō
ens. z sic vnum et multa nō eēt differētie entis.

Præterea vñū ē determinati generis. ens at
nō ē determinati generis ḡ nō significant eandē
naturaz. pbatio maioris. qz cuius species oēs
sunt determinati generis ipsū ē determinati ge
neris. sed oēs species vñū. i. simile z dissimile
equale z inæquale sūt determinati generis. ga
de genere relationis. Contra philosophas in
litera q dicit q ens hō z vñū hō idē significant
qō pbatur dupliciter tum qz nō separantur in
generatione z corruptione. tum qz ens z vñū
predicatur eandē naturā z essentiam cū iustit
per se z non per accidens. ḡ significant eandē na
turam. In ista qōe sic pcedā. pzo quēdā opi
nio pmittetur. secūdo ei iprobatio apponet
tertio ad quēstionē alr dicei. Quantū ad p^m
sciendū ē q vna ē opinio Auicenne cuius p^o est
q ens z vnum significant aliā naturā. In sua at
pōe dicit tria dicta pimum dictū ē q ens z vñū
predicantur de oib^o entibus. s3 qz non sunt idē
s3 naturā licet sint idem subo. sicut passio z sub
iectus q sunt idē subo. tertium dictū ē q vñū est
determinati generis. i. de genere q̄tatis z per
consequēs nō pvertitur cum ente. Pzimum di
ctum supponit tāq̄ vñū. secūdū dictam probat
tripliçiter. tū qz si vnum z ens significant ean
dem naturā. ḡ multitudo ē non ens pñā proba
tur sicut pzius in opponēdo. tūz fo. qz dicendo
ens. vnum eēt negatio q ē falsum. consequen
tia p3 qz tunc idē bis diceretur. tum tertio ga
qō significat idē alicui pdicatur de eo in quid
sed vñū nō pdicatur in quid de ente sed tūm
denominatiue ḡ zēz^m dic: um pbatur sic. Dis
vñitas ē de genere q̄tatis. ḡ vñū nō ē conuerti
bile cum ente nec dicit eandē naturam cum eo
anis probatur. quia omis vñitas q cū alia consti
tuit namez ē de genere q̄tatis sicut z ipse nu
merus constitutus. nā si cōstitūtū ē i genere q̄ti
tatis sequitur q constitutentia sunt i genere q̄ti
tatis. s3 quēcūqz vñitas ē huiusmōi. ergo zē. cō
sequētia p3 qz ens ē transcendēs ga nihil qō ē
determinati in genere ē. conuertibile cum ente.

Quantum ad secūdū sciendū ē q cōtra Auic.
arguit suis emulus cōmentator cōmēto 3^o. Si
vñū non dicit eandē naturaz cū ente s3 aliquid
additum accipio istā q hō ē vñū. vñū qōqz aut
est vnum sui vñitate. tunc sic. aut hō ē vñū p se
aut per accidens. si per se habetur ppositum
qz hō q ē qōdā ens ē vñū nō per aliqō additūz

Si homo ē vñū per accidens ergo per aliqō
additum z tūc queram de illo addito. ga vel ē
vnum per se vel per aliud si per se pari rōe stādū
est ad pzius. si p aliud querā de illo alio sicut
pzius z sic vel erit processus in infinitū vel stabit
tur in aliquo qō ē vñū per se z non per aliqō
additum. Sed qōqz sit de conclusione ista rō
tamen nō cōcludit sed peccat dupliciter. pzius
per falsam figuram dictionis mutando quo in
quod sicut hic homo est albus per se vel per ac
cidens si per accidens ergo p aliud. z tunc qz
de illo alio vtrum sit album per se vel per acci
dēs si p accēs ḡ p aliū z tūc qz de illo alio z sic
pcedēdo vt pzius quare sequitur q homo sit
albus per se. Iste modus arguendi non valet.
qz concludit euidenter falsum mutat enis quo
in quod. nam albedo ē pzius. quo homo
est albus. non tamen h3 rōem qō. quia albedo
non est alba pzius loquēdo. ideo dato q hō
sit albus per aliud quia per albedinem non tñ
debet vltius queri vtrūz albedo sit alba per
se vel per accidens nisi mutetur quo in quod.
Similiter in pposito. ipsū vñū dato qō sit ali
ud ab ente non pōt qri vtrum sit vñū per se vel
per aliud. sed mutatur quo in qō. nāz ipsū vñū
sic habet rationē quo ens ē vnum q nō potest
habere rōem qō vñitas eni nō ē vna pzius lo
quēdo. Secundo peccat rō p equiuocationem
nā sicut per se dī dupliciter. i. pziomō z fo. ita
etiam per accēs dī duplr. vnomodo vt oppōi
tur per se pziomō aliomō vt opponitur per se
secūdo mō ens ergo denominatum ab vno est
vnum per accidens vt opponit pziomō per se.
non tamē vt opponitur secūdomō. nam vnum
cū sit passio entis predicatur de ente per se secū
domō si ergo vltra iferas si per accidens ergo
p aliud. Respondeo q p aliud dī duplici
vnomō p aliud ab vtrōqz extremo alio p aliū
ab altero exmo tāti ens ḡ ē vñū p aliud nō p
sed z^o sicut hō ē risibili nō p aliud ab ipso ho
mine. se per aliud a risibili qz per formam pro
pziā q aliud ē a risibili z non aliud ab ipso ho
mine ita dī i pposito. Dimissa ḡ ipugnatiōe
cōmētoris. Aliter arguo p Auic. z p p^o p^o di
ctum. cum enim dicit q ens z vnum pdicantur
de omnibus quero an pdicatur d oib^o vñū
mter aut disformit. n vñūformit ga vñū sēper
pdicatur denominatiue cū sit passio ens at pdica
tur qditatiue licet forsan aliqñ possit denomi
natiue predicari. Si dicas quod pdicatur disfor
mter sic itelligēdo q ens predicatur qditatiue
d oib^o. vñū vō de oibus denoiatiue. Contra p^m
istatur z arguit q ens nō pdicatur qditatiue de v
tims differētijs qō pbatiue duplr p sic. Sint
due differētie. a. z. b. tūc vel. a. z. b. includunt ip
sam ens quiditatiue. vel non. si non habetur p
positum. quia ens non predicatur de eis in qd
Si vero includ at ipsam ens cam nō sint oino

Quartus.

idē inter se. habent quo conueniunt & quo differant. ergo. a. & b. non erūt primo diuersa nec vltime differentie. sed differentes. q̄ differunt a lijs differentijs sine ille alie. c. & d. tunc arguitur de istis sicut de prioribus quia vel includit ens quiditatis vlt. nō. & sic procedēdo vel erit ire ī infinitam in differentijs vel stabitur ad aliquam omnino non includēs ens quiditatis. quod est ppositum quia sole ille erunt vltime. Preterea secundo pbatur idē a simili: sicut ē icōpositiōe reali ita ē in compositione intellectus. quia sic ens componitur ex actu & potentia in re ita conceptus compositus per se vnus componitur ex conceptu potenciali & actuali seu determinabili & determinate. Sicut ergo resolutio ētis cōpositi stat vltimo ad simplr simplicia. s. ad actū vltimum & potentiam vltimā que sūt primo diuersa ita q̄ nihil vnius includit aliquid alteri? alioquin nec h̄ esset primo actus nec illud esset pzo potentia. nam quod includit aliquid potēntialitatis nec ē primo actus nec e conuerso. Sicut etiam ī conceptibus q̄ omnis conceptus cōpositus p se vnus resoluitur in cōceptus determinabilem & determinatē. ita q̄ illa resolutio stat ad conceptus simpliciter simplices. s. ad cōceptum determinabilem tantum qui nihil dēterminans includit & ad conceptu determinatē tantum. qui nihil determinabile includit conceptus ille determinabilis ē conceptus entis. pceptus at determinans ē cōceptus vltime differentie. isti ergo pceptus erūt pzo diuersi ita q̄ vn̄ nihil includit alterius. & sic ens non poterit pdicari in quid de vltimis differentijs. Si autem loquitur Auic. de pdicatione a parte entis siue sit quiditatis siue denominata forte verum dicit. Contra secūdo dictum arguitur sic. q̄ cōceptus sunt idem realiter dicunt eadem naturā sed ens & vnum subiectum & passio. sūt idem realiter ergo rē. pbatio minoris illa quozus sepatio includit contradictionem sūne idem realiter. sed ens & vnum subiectum & passio sunt huiusmodi quia eozum sepatio includit cōtradictionem ergo rē. maior patet. quia sicut ex sepatione aliquozum arguitur distinctio realis alioquin contingeret idem simul eē & non esse quod est oppositum pzi pzi pzi ita e contrario ex iposibili sepatione aliquozum sine contradictione probatur eozum idēntitas realis. probatur minor ex quarto huius de vno & ente quod se secuntur in generatione & corruptione. Probatur et generaliter de oi passione. nam si ppa passio esset sepabilis a subiecto tunc inesseret bi ptingeret. & per consequens cū scia sit de necessarijs syllogismus concludens passionem d subiecto nō esset sciētificus quod est manifeste falsum. Contra tertius dictum arguitur multipliciter primo sic. Si vnitas esset de genē q̄ntitatis ergo q̄ntitas erit posterior omnibus alijs

pdicamentis: consequens ē falsum. tum qz q̄ntitas ponitur pzo omnibus pdicamentis accidētibus. tum quia immediatus inest substantie q̄ aliquod aliud pdicamentum. consequentia pbatur quia quicquid ē pzo pzo ē pzo posse riori. sed vnus cum sit passio omnium pdicamentozum & passio sit naturaliter posterior q̄cunqz subiecto. sequitur q̄ omnia alia sint pzo ipso vno. vnum autem ponitur pzo q̄ntitate cū sit pzi pzi in genere q̄ntitatis. quare sequit q̄ alia pdicamenta sunt pzo q̄ntitate. Preterea substantia pzo ē omni accidente ex septimo huius. sed pzo in suo pzo ē cognoscibile siue posteriori. ergo substantia ī suo pzo ē intelligibilis sine q̄ntitate: intelligitur vt vna quia indiuisa a se & diuisa a quocunqz alio. tal ergo vnitas ē sine q̄ntitate. Preterea nullam transcendēs ē determinati generis sed vnum ē transcendens quia conuertitur cum transcendēte. s. cum ente. ergo vnum non erit alicuius determinati generis. Preterea nihil vnius pdicamenti ē passio alterius extra illud pdicamentum. sed vnitas ē passio ois entis. ergo non ē alicuius determinati pdicamenti. maior patet quia passio ē idem realiter cum subiecto. pdicamenta autem sunt realiter distincta & impermixta. ergo rē. Quam ad tertium pzi pzi pale sic procedam pzo pzi pzi aliquas distinctiones. secūdo ostendam aliquas conclusiones De primo sit hec pzi pzi distinctio q̄ vn̄ dupliciter dicitur quoddam ē enim vn̄ quod est pzi pzi numeri. & quoddam quod conuertitur cum ente pzi pzi vn̄ ē in genē q̄ntitatis secūdo vnum ē transcendēs & passio entis. et quia quodlibet vnum est pzi pzi alicuius numeri. id sit ita & distinctio. q̄ n̄ gēns ē duplex vn̄ de genē q̄ntitatis. alī transcendēs. p̄m̄ n̄ gēns catur ex diuisione p̄tinui. sc̄ds numer̄ catur ex diuisione seu distinctiōe eēntiay. p̄m̄ p̄m̄ n̄ gēns ē vn̄ d̄ genē q̄ntitatis. p̄m̄ sc̄di ē transcendēs q̄ p̄uertit cū ente. & id p̄m̄ n̄ gēns ē q̄ntitātū. sc̄ds est quiditātū. Tertia distinctio sit ista q̄ vn̄ qd p̄uertit cū ente p̄t accipi duplr vno mō cōiter large & simplr: & sic ē passio vna ētis p̄uertibil cū ente simplr. Alio mō p̄t accipi stricte de terminatē & fm̄ quid. & h̄ mō opponit̄ multitudine. & ē passio ētis n̄ vnita. s̄ distincta & ē passio p̄uertibil cū ēte n̄ simplr. s̄ cū distinctiōe. De se cūdo sit ista p̄m̄ ens & vn̄ n̄ dicit̄ eāde naturā p̄uertibil si vn̄ accipiat̄ p̄p̄e stricte & s̄ qd Si at accipiat̄ vn̄ cōit & simplr sic vn̄ & ens dicit̄ eāde naturā cōuertibilr. p̄m̄ p̄m̄ cōclusionis pbat̄ sic. qz si ens & vn̄ sic acceptū dicerēt eāde naturā cōuertibilr. de quocunqz pdicaret̄ vnum & aliter. s̄ ens pdicaf̄ de multitudine. & vn̄. qd ē falsum de vno sic accepto. sc̄da p̄m̄ cōclusionis sic p̄m̄ qz de quocunqz pdicatur ens de illo pdicatur vn̄ large & cōiter simplr. & h̄ modo mul

titudo est unum sicut ens. secunda conclusio fit ista
 ens. et unum non dicitur eandem naturam quod dicitur
 et formaliter. hanc ostendo sic. tunc primo quia est
 negatio dicendo ens unum. sicut quando dicimus
 homo animal vel econtra. tum secundo quod predicatur
 de se in abstracto. et sic ista est vera entita-
 tas est unitas. quod est falsum consequentia patet quod
 sunt idem quod dicitur videntur de se in abstracto per
 dicari ad invicem. ut forte verum est dicere humanitas
 est animalitas. non curio de exemplo. exempla enim
 ponimus. et primo primo. tum tertio quod ens
 et unum non predicatur de se invicem in quid ergo nec
 dicitur eandem naturam quod dicitur et formaliter
 consequentia patet. sed antecedens probatur. quia
 cum unum sit passio entis predicatur de ente per
 se in secundo modo: ens autem de uno per se nullo modo
 sed per accidens predicatur. quod secundum philosophum primo
 posteriorum predicaciones per se non convertuntur
 tum quarto quod illud quod non continetur in aliquo
 illorum que dividit ens sufficienter et includit ipsius
 quod dicitur non includit ens quod dicitur. sed unum
 et alie passiones entis sunt huiusmodi. sed unum
 et alie passiones entis non includunt ens quod dicitur
 te. maior patet. sed minor probatur. quia ens
 sufficienter videtur dividi tamquam in illa que inclu-
 dunt ipsum quod dicitur. in ens creatum: et in decem
 genera et in partes essentielles decem generum. sed
 unum et passiones entis non est aliquod decem ge-
 nerum. ut patet nec est ens ex se creatum. quia
 convenit entibus creatis. nec est spiritus in aliquo ge-
 nere vel principio essentiali alicuius generis. quod
 ostendit tale includit limitationem nullam autem tran-
 scedens de se est limitatum alioquin repugnaret
 enti infinito nec posset de ipso dici formaliter. quod
 est falsum. quia omnia transcendunt dicitur perfectiones
 simpliciter et conveniunt deo in summo. tum quinto.
 quia si unum includit ens quod dicitur vel inclu-
 dit ipsum precise vel addit aliquid aliud non primo
 modo. quia tunc illud ens est passio sui ipsius. si
 secundo modo illud aliud quod addit sit a er-
 go. a. includit ens vel non: si includit sed unum inclu-
 dit ens bis: et sic esset processus in infinitum vel ubi-
 que staret illud erit ultimum quod erit de ratione
 unius: si non includit ens vocetur. a. tunc sic. unum
 ratione entis non est passio quia idem non est passio sui
 sed illud aliud inclusum quod est a se passio entis per
 et est tale quod non includit ens quod dicitur patet
 sed ex predictis quod ens et unum non significant
 eandem naturam formaliter et quod dicitur. Sic est de
 alijs passionibus entis. Tertia conclusio fit ista. ens
 et unum dicitur eandem naturam realem. licet distinguantur
 formaliter: ut ostensum est in precedenti conclusione. ista con-
 clusio patet per philosophum in prima. tunc quod non separatur a se ad
 generationem et corruptionem. tum quod sunt idem rea-
 liter in tertio de quo predicatur per se non per acci-
 dens. sed iter se sunt idem realem. Quarta conclusio
 fit ista. unum quod est passio entis dicitur formaliter
 aliquid positivum. Ad cuius evidentiam sci-

dum quod quidem doctor tenet oppositum. dicit quod
 unum ut distinctum formaliter ab ente non dicitur
 formaliter aliquid positivum. sed dicitur formaliter
 duplicem negationem. prima negatio est sui ipsius
 seu a se ipso in infinitum. et hec negatio fundatur su-
 per idem tatem eiusdem ad se. scilicet ipsum est ipse se
 cum da negatio est divisiua a quocumque alio quod non
 est ipsum: et hec negatio potest dici non idemptitas al-
 teri. ita quod prima negatio est negatio diversitatis.
 et secunda idem tatis. Pro ista conclusione
 sua arguitur primo sic. illud positivum quod
 dicitur formaliter ipsum unum secundum te et ut distin-
 guitur ab ente vel est unum vel non unum non est
 dicendum quod non unum. sed unum tunc sic vel est unum
 potest se ipso vel aliquo alio. si aliquo alio. de illo
 queratur. et sic in infinitum. si se ipso ergo sua uni-
 tas non addit aliquid supra se ipsum. sed similiter di-
 cat de se. scilicet quod se ipso positum est unum et per
 sequens unum ut formaliter distinguitur ab ente
 non dicit aliquid positivum. Preterea ens
 ut secundum suam rationem formaliter distinguitur ab uno
 vel est unum et ostendit quod est unum alioquin fin-
 suas rationes formales non distingueretur ab alio
 tunc ut patet si illa unitas dicit aliquid positivum
 quero de illo et sic in infinitum. vel statim est in hoc
 quod ens positivum se ipso est unum. sed unitas non addit
 supra ens aliquid positivum. Preterea quocumque
 i creaturis formaliter distinguitur et quodlibet est
 positivum distinguitur realem. sed si unum et ens forma-
 liter distinguitur et quodlibet est positivum. disti-
 guitur et realem. sed hoc est falsum ergo illud ex
 quo sequitur. maior patet quia cum neutrum isto-
 rum positivum sit in infinitum ita sine non includit per idem
 tatem realitatem alterius. et confirmatur. quia aliter
 homo non est unum secundum substantiam ut dicitur hic
 littera. Sed contra hanc opinionem arguitur. et per
 contra conclusionem in secundo reduco rationes
 in contrarium. contra conclusionem sic nulla ne-
 gatio est idem realiter alicui per se positum. sed unum
 per se est idem realem ipsi enti. ergo unum non est
 negatio formaliter. maior probatur. quod aliter
 idem et est realem positivum et realiter negativum quod
 videtur implicare contradictionem. secundo re-
 duco rationes contra ens primo sic secundum
 te unum supra ens addit duplicem negationem
 accipio eam. tunc sic vel illa unitas siue duplex
 negatio est una seipsa vel alio. si se ipsa pari ratione
 standum erit in primo scilicet quod ens sit unum si
 ue duplici negatione. et sic aliquid est formaliter
 unum sine unitate quod videtur absurdum. si
 est unum aliquo alio queram de illo et sic vel per
 cedetur in infinitum vel stabit in aliquo alio
 quod est unum se ipso. sine illa duplici negatione
 quod est manifeste falsum. Preterea illa ratio spec-
 cat per fallaciam figure dictionis modo quo
 in quod. unde respondeo ad formam et dico quod
 unum addit supra ens aliquid positivum. quod
 dicitur illud est est unum se ipso vel aliquo alio. dico

Quartus.

q̄ vnum cum sit principium quo non debet dici
pprie vnum. quia sic haberet rōem quod. sicut
albedo non ē alba. licet illud sit quo a liquid ē
album. quando ergo dicit q̄ eodem modo erit
de ente. non valet ille modus arguendi mutan-
do quo in quod dicam enim q̄ illud positum
quod dicit vnum formaliter non ē vnum for-
maliter nec formaliter non vnum. sed ē illud quo
ens ē vnum. secundam ratōem redco sic. quia
queram de illo negatio sicut p̄s r̄ concludet
contra te. Ad formam respondeo q̄ ens vt
distinctum formaliter ab vno non ē vnum for-
maliter nec non vnum. sed abstrahit ab vtroq̄
si tamen non vnum accipiatur positive vel ne-
gative non p̄tiae solum vel negative. nam vtrq̄ ens
vt sic formaliter acceptam ē non vnum sicut cō-
ceptus entis dicitur esse finitus vel infinitus
formaliter positive. sed est nec finitus nec infinitus.
Aliter potest dici q̄ ens si accipiatur vt disti-
nguitur ab vno r̄ queratur vtrum sit vnum vel
non vnum. p̄t dici q̄ li vt vel accipitur redupli-
cative. vt specificatiue. si primo mō sic li ens vt
distinguitur ab vno nec ē vnum vel non vnum
contrarie vt dictum ē. si specificatiue sic ens vt
distinguitur dicitur ē vnum r̄ ē sensus q̄ ens
q̄ distinguitur formaliter ab vno ē vere vnum
sed ex hoc nihil h̄s: tertiam rōem r̄duco sic.
scdm te ens r̄ illa duplex negatio differant for-
maliter. q̄ r̄ realiter quod ē contra te. consequē-
tia pbatur scdm te. quia cum neutrum sit infini-
tum intensiue nō includit p̄dicamentum reali-
tatem alterius nec refert dicere vtrum sint am-
bo positua vel non. sed hoc accidit d̄modo
neutrū extremū sit infinitum intensiue quia
pre illa ē cā p̄ca q̄ quocūq̄ d̄nt formaliter dif-
ferūt r̄ realiter. Ad formam detur maior si
intelligatur realiter. i. ex natura rei. nō tamē sic
realiter distinguitur sicut res r̄ res: tunc cōcedo
argumētum r̄ sic esset in p̄posito. Aliter pos-
set dici q̄ ratio non ē ad p̄positum. q̄ arguit
de his que sunt in creaturis. ens autem r̄ vnum
cum sint transcendentia abstrahunt a creatio r̄
in creato. r̄ reperit in vtroq̄. Dimissa ḡ hac
opinionē. pbatur quarta conclusio p̄posita p̄-
mo sic. quia vnum dicit p̄fectionē simpliciter. sed ne-
gatio nō dicit p̄fectionem simpliciter de se for-
maliter. ergo ipm vnum nō ē pura negatio. ma-
ior p̄ quia in quolibet melius ē ipm q̄ non ipm
r̄ hec ē descriptio p̄fectōis simpliciter quā p̄t
anscl monologion. 3^o r̄ pp hoc summa vnitatis at-
tribuitur p̄rio enti cui nulla cōpetit imperfectō
minor p̄. q̄ p̄tio h̄z rōem mali vt sic r̄ simili-
ter negatio. Præterea nūq̄ in p̄nationibus a
liqua redncitur ad p̄mum tale. q̄ non ē dare
summas malū. sed sicut oīa bona redncitur ad
summam bonum ita oīa vna ad p̄mum vnum. ergo
vnum nō h̄z formaliter rōem p̄tōis. Præterea
nulla p̄tatio suscipit magis r̄ minus. sed vnum

suscipit magis r̄ minus. q̄ simplex ē magis vnum
q̄ compositum. ergo vnum non dicit solam p̄ua-
tionem. Præterea negatio non habet rōem
mensuram. sed oportet mensuram eē aliquid posi-
tuum. vnum autem habet rōem mensuram in q̄
libet genere ex decimo huius. ḡ r̄. Præterea
ipossibile ē aliquid posituum cōpositiōni intri-
sece ex p̄nationibus. sed numerus ē aliquid po-
situum cōponitur extrinsece ex vnitatibus. er-
go vnitates nō sunt formaliter p̄uaciones. Sed
doctor qui est alterius opinionis respondit ad
illas rōes dicendo. q̄ vnum r̄ per consequens
nūerus duo dicit. s. aliquid posituum q̄ ē ipm
ens: vel plures entitates: r̄ dicit aliqd negatiuum
s. ipsam vnitatem vel plures vnitates q̄rum queli-
bet dicit formaliter duplicem negationem. ita q̄
vnum licet dicat formaliter negatōem tamē di-
cit fundamentum posituum. s. ipm ens cui ē idē
realiter. Dicitur ergo q̄ vnum ē p̄fectio forma-
liter. non simpliciter. sed rōne fundamenti q̄taz ad
p̄uaciones rōem r̄ dicit q̄ plura redncitur ad sū-
mū vnum non formaliter sed rōne fundamenti q̄taz
ad secundam rōem. r̄ quod vnum suscipit magis r̄
minus nō formaliter sed rōne fundamenti q̄tū
ad tertiam rōem. r̄ q̄ vnum h̄z rōem mēsure
non formaliter sed rōne fundamenti q̄tū ad quar-
tam rōem r̄ q̄ numerus q̄tum ad illud q̄ dicit
posituum cōponitur ex vnitatibus rōne funda-
menti. in q̄tam vero dicit aliquid negatiuum cō-
ponitur ex vnitatibus vt dicant formaliter ali-
quid negatiuum quātum ad quādam rōem. Sz
contra istam responsionem licet videatur appa-
rens. arguit. nam vnum ē vera passio entis. vt rōe
fundamenti vel rōne alicuius additi supra ens. n̄
p̄rio modo q̄ idē foret passio sūmer. si secūdo
modo vel illud additū ē posituum: r̄ sic ē p̄po-
situum vel ē negatiuum. r̄ tunc contra. tum quia
nulla negatio vel p̄tatio ē idem realiter cā po-
positio q̄ vt supra argutum ē idem esset realiter
negatiuum r̄ posituum sed passio q̄ ē vnum est
idem realiter cum subiecto quod ē ens. tum q̄ ne-
gatio ē realiter r̄ formaliter nihil. si ergo vnum
ē negatio sequitur q̄ nihil r̄ nō ens ē realiter pas-
sio entis r̄ sic q̄ idem ē realiter ens. r̄ realiter n̄
ens r̄ nihil que videtur absurda stat ergo p̄clu-
sio q̄ vnum addit aliquid formaliter posituum su-
pra ens. Ad rationes Auicenne in oppositas
ad primā nego p̄nam cuius falsitas p̄ ex tertia
distinctōe. r̄ p̄ia p̄clusionē. nam cognocat d̄ vno
sumpto simpliciter vel scdm quid. Ad secundā ne-
go consequētiā. ad p̄bationem dicēdum q̄ n̄
repetitur oīo idem bis. quia cum idēitate reali
stat diuersitas formalis vel distinctio formalis
ex natura rei. que tollit negationem. r̄ idē dicen-
do ens vnum ē negatio. Ad t̄tia negat̄ maior
d̄modo sit inter illa distinctio formalis r̄ ex na-
tura rei pp quā distinctōem passio non predica-
tur i qd de subiecto. r̄ similiter dico in p̄posito

Ad quartum nego antecedens ad probationem dicendum quod duplex est numerus. sicut patet ex se- cunda diuisione unitatis. quod est principium numeri can- sati. ex diuisione partium unius de genere quantitatibus sed de tali uno non loquimur nunc. sed de uno quod est principium numeri ceteri ex diuisione entium si in- feras quod unitas est de genere quantitatibus est fallacia- rias. Ad argumenta principalia. cum inferatur. quod unum est ens. concedo accipiendo unum proportiona- bilis cum ente. scilicet si contra communiter. si particulariter particulariter. nam cum unum sit passio entis uni- formiter accipitur sicut ipsum ens cum dicitur quod hoc inferatur contra premissam primo philosophorum. dicen- das quod permixti. possunt omnia entia unum significa- tum et particulare simpliciter et secundum rem contra quod bene valet in probatione philosophi. sed ego non pono sic. Ad se- cundum dicendum quod unum diuidens ipsum ens est unum sumptus secundum quid et determinate. et de hoc arguitur ratio. de quo concessum est in prima conclusione quod non dicit eandem naturam conuertibile. cum ens. sed hoc non obstat unum sumptum simpliciter. quod est passio entis dicit eandem naturam inuer- sibilem cum ente. Ad tertium dicendum quod unum non est determinati generis cum sit transcendens. ad proba- tionem dicendum quod minor est falsa. quia licet idem sit et equale dicatur relationes et videtur esse de genere relationis tamen possunt accipi transcendenter quatenus omne ens omni enti comparatum vel est idem vel diuersum. vel simile vel dissimile. equa- le vel inaequale. et sic patet ad questionem.

Questio

Trum istud principium. Im- possibile est idem simul esse et non esse sit firmissimum et notissimum. et arguitur quod triplici via. tum quia est falsum. tum quia est aliud eo notius tum per prin- cipium arguitur de eo et per consequens errare. Ex prima via arguitur sic aliqua opposita possunt ei- dem inesse. ergo et contradictoria. consequentia patet quia contradictio includitur in qualibet spe op- positionis cum sit prima opposita. ex quarto huius. an- tecedens probatur dupliciter primo de contrariis que possunt eidem inesse. quia cuiusque inest genus inest aliqua species eius. sed scutum cuius una me- dietas est alba et alia medietas est nigra est coloratum ergo denotatur ab aliqua specie coloris. quia autem ratione denotatur ab albedine pari ratione a nigre- dine. quod simul erit album et nigrum que sunt con- traria. secundo probatur idem antecedens de rela- tionibus oppositis. quia idem est duplum et dimidium sequitur enim si aliquid est duplum ad hoc ergo est duplum. quia oppositum consequentis non fiat cum antecedente. Sic legitur si est dimidium ad hoc quod est dimidium. quod est duplum et dimidium. Ex secunda via arguitur sic. propositio affirmativa est no- tiori negativa quia notior est affirmatio quam op- posita nec ut dicitur in hoc quarto infra. sed istud principium est propositio negativa. et patet. ergo aliquid est

notius isto principio. Preterea in sillogismo ex oppositis conclusio debet esse notior premissis in falsitate. sed in premissis accipiatur opposita con- tradictorie in conclusione autem negatur idem a se. exemplum homo est animal homo non est animal. animal non est animal. quod aliquid in falsitate est notius quam op- positum primo principio. et per consequens aliquid notius est in ueritate primo principio. scilicet oppositum illius falsi notioris. Ex tertia via arguitur sic om- nis nostra cognitio incipit a sensu. sed circa omnes cognitionem sensitivam contingit errare. quod circa intellectiuam. sed illud principium cognoscit cog- nitione intellectiva patet per se. Preterea contingit scire in uniuersali et ignorare in particulari. et per- hinc ita quod contingit opinari in particulari oppositum uniuersali. sed illud particulare est contradictorium uni- uersali scilicet: ut omnem malam esse sterilem et hanc non quod corrigat contradictoria opinari. Contra philosophum hic in littera. Responso dicendum est cum philosophus hoc principium principium est firmissimum ex eo quod conueniunt sibi conditiones principij firmissimum. tum. quia circa ipsum non contingit errare nec dubitare. tum quod non est conditionale. tum quod necesse est venire in mentem habenti terminos ipsius. iste autem sunt tres condi- tiones principij firmissimum. Prima conditio probatur. scilicet quod non contingit circa ipsum dubitare. quod si sic tunc posset opinari contra inesse eidem. ut quod idem sit calidum et frigidum. sic enim arguitur in mentem. et patet in textu. Sed contra istam rationem arguitur et videtur quod petat. nam omnis ratio ad impossi- bile cuius conclusio non est in falsitate notior quam premissa interimenda peccat et sic est in proposito. quia consequens non est magis inconueniens quam antecedens. nam si aliquis opinatur contradic- toria esse simul. multo magis contraria. Respon- detur dupliciter. primo quod consequens est magis im- possibile secundum sensum. nam philosophus dicit in fine bu- tus quarti. quod nullus sensus dicit idem simul esse et non esse. Aliter respondetur quod philosophus hic non arguit contra negantes primum principium. sed ad recipientes ipsam probando quod sit firmissimum notius est autem in falsitate quod contrarie opiniones de con- trariis sunt sic in anima quam per ipsum principium intelligitur esse notius. notius enim mihi secundum intellectum quod con- trarie opiniones non possunt simul esse in anima mea quam quod istud principium sit firmissimum hoc non oportet fugere ad aliquod notius secundum sensum. unde notandum quod philosophus et commentator non ducunt ad hoc inconueniens quod aliquo opi- netur contrarie opposita. sed quod contrarie opiniones sint in anima eius sicut opiniones contradictorio- rum in commentator magis videatur ire ad ipsa opposita. Secunda conditio probatur ex hoc quod omnes philosophi dicitur ad ista que non est conditionale patet. Tertia probatur ex hoc quod prima dignitatem quare non potest acquiri per aliud. quod statim cognoscatur no- tius terminis: sicut dicitur est in exponendo litteram. Ad argumenta in oppositum. ad

Quartus.

primum de prima via neganda a se. cum dicitur quod aliquid quod opposita sunt eidem in se. Ad primam probationem de huiusmodi dicendum quod illa prima non in se scuto simpliciter. sed secundum quid. cum enim dicitur quod cuiuslibet inest genus et aliqua species dico quod verum est quod inest aliqua eius species vel simpliciter vel per modum sic est in proposito. quia scuto inest albedo et nigredo secundum aliam et aliam partem. isto modo etiam. scilicet secundum quid inest eidem contradictoria non est impossibile. sicut dicitur inferius in hoc eodem quarto. sic. non in sunt secundum idem. Ad secundam probationem de rebus dicitur quod idem non est secundum idem. nam monachus dicitur magnus et pauper. et idem dupliciter et dimidiatus non est idem sed ad diversa. inferre ergo idem esse simpliciter magnus et parvum dupliciter et dimidiatus est ignorantia eleuchi. consequentie tamen ille que sunt in predicamentis. scilicet si aliquid est dupliciter ad hoc. ergo dupliciter et sunt bone. per hoc enim probatur per magnus et pauper non esse huiusmodi. quod dicitur de eodem. non tamen simpliciter sed secundum quid. quod in comparatione ad diversa. Ad primam de secundam via dico quod illud principium est reale et formale affirmatiuum quod non secundum vocem sit negatiuum. sicut et ista propositio non est impossibile est hominem currere. unde valet ista propositio est homines currere. sequitur et illud principium. impossibile est idem simul esse et non esse. idem valet quod ista. necesse est idem non simul esse et non esse que est affirmatiua de modo. et tali negatiua non est necessarium aliquam affirmatiuam esse notionem. Ad aliud de eadem via dicendum quod philosophus in libro primorum docet multos sillogismos ex hypothese per quos non contingit aliquid probare docet enim sillogizare ex falsis secundum quem modum nunquam aliquid probatur. similiter de sillogismo circulari. secundum quem nihil contingit probatur per eo ipso quod est circularis nihil probatur similiter dicitur in proposito de filiis ex oppositis. Alii dicunt quod notius est impossibile est aliquid simul esse et non esse quam negatio eiusdem de se que concluditur in sillogismo ex oppositis unde si foras aliquis negaret quod idem sit ipse tamen nunquam concederet quod idem sit ipse et non ipse unde notius est in falsitate quod idem sit ipse et non ipse quam quod idem non sit ipsum prima responsio est melior. Ad aliud de tertia via dicendum quod omnis deceptio que potest fieri extra per sensum non falsificaret primam principium. nunquam enim aliquis sensus indicat quod hoc sensibile sit et non sit in eodem instanti. vel dato quod sensus erraret circa ipsum tamen per intellectum tamen per potentiam nobiliorem corrigeretur error sensus. Ad ultimam dicendam quod verum est quod contingit scire in vniuersali ignorando in particulari. cuius causa est. quia non tractatur minorum. cum maiorum. unde secundum philosophum primo posteriorum maior potest sciri prius tempore quam minorum vel conclusio quando. scilicet bonorum non applicatur cum maiorum si tamen applicetur eodem tempore scitur et minorum et maiorum et conclusio.

Ad formas cum dicitur quod contingit ignorare in particulari et scire in vniuersali. dico quod verum est propter hoc quod nescitur illud particulare contineri sub illo vniuersali sed propter hoc non sciuntur. contradictoria non enim opinor contradictionem nisi opinetur hanc malam esse contentam sub mala. et si non facio ut supponitur. quod si opinaretur hanc malam contineri sub mala impossibile est ignorare hanc malam esse sterilem. nam applicata maiorum cum minorum statim scitur ut dicitur est.

Questio

Primum hoc principium impossibile est

idei simul esse et non esse simpliciter sit prima et videtur quod non. quia est resolubile in alia principia priora scilicet in terminos proprios qui sunt principia complexa vnumquodque enim resoluitur in ea ex quibus componitur. Contra philosophus dicitur littera qui dicit ipsam esse primam omnium dignitatem. Respondeo primo premissis quedam vtilia. secundo dicam ad questionem. Quantum ad primam si istud primum dicitur quod quedam propositiones sunt affirmatiue et quedam negatiue propositio affirmatiua vocantur demitica. id est dicitur et notans identitates predicati ad subiectum siue sit identitas accidentalis sine essentialis exemplum primi homo est albus. exemplum secundi homo est animal. propositio negatiua vocatur diuersifica. id est dicens vel notans diuersitates predicati ad subiectum. exemplum primo homo non est animal. Secundum dicitur sit istud quod in propositio nibus istis sine sint affirmatiue siue negatiue est ordo in primitate. nam quedam est primo prima. et quedam secundo prima quedam tertio prima et sic per ordinem. scilicet quod plus vel minus accedunt vel recedunt ad propositiones primo primas. exemplum in affirmatiuis. homo est homo est primo prima. homo est animal ratio est secundo prima homo est animal est tertia prima. homo est risibilis est in quarto gradu. homo est albus est in quinto gradu. et per se. quod iste habet ordinem in primitate. si consideretur identitas extrinsecus. siue est dare ordinem in negatiuis. nam primo est ista homo non est equus. quod ista homo non est binibilis. Tertium dicitur est quod idem in comparatione ad diuersa esse prius et posterius non est inconueniens. sicut per in linea predicamentali nam genus subalternum est prius respectu speciei specialissime. et posterius genere generalissimo. Si in propositio 2^o propositio prima est prior respectu propositio 3^o prima et posterius propositio sit de qua est prima. Quam ad 2^o dico quod istud primum impossibile est. et non est per simpliciter. id est primo per hoc probatur sic quia illud principium cuius termini non sunt primo primi nec ultimo ultimi non est simpliciter primo primus. sed hoc principium est huiusmodi. ergo et cetera. maior patet. quia ista duo sunt de ratione principij simpliciter primi. quod sit primo primus in essendo. et ultimo ultimo in resoluendo minorum

phatur et primo de termino subiecto quod est idem. conceptus enim ille non est primo primus cum sit resolvable in duos alios conceptus. quorum unus est absolutus aliter respectiva. conceptus autem si mixtus includens absolutum et respectivum non est eque prius sicut conceptus inclusi in quos resolvitur iste autem conceptus idem ens est huiusmodi quia li idem dicitur conceptum respectu li. ens dicitur conceptum absolutum vel saltem neutrum et indifferenter ad absolutum et respectivum. probatur et minor de termino predicato qui est esse et non esse. ille autem conceptus est aggregatus ex affirmatio et negatio ergo est resolvable. ergo non est primo primus nec ultimo ultimus. Preterea nulla propositio modalis est primo prima. quia est resolvable in aliam de inesse. sed istud principium impossibile est. et est propositio modalis. quod non est primo prima. Si ergo queratur quod est primum complexum simpliciter. et primo primus dico quod istud ens est ens. istud enim principium habet terminos primo primos. et ultimo ultimos et propositio non sunt resolvable in aliquos propositos. imo omnia resolutio conceptuum stat ad conceptum entis ut ad simpliciter primum iter conceptus gradationis. Ad argumentum in oppositam dicitur quod philosophus vocat istud principium primum non quod sit simpliciter primum. sed quia est primum respectu istorum. de quolibet affirmatio vel negatio. omne totum et. et si ab equalibus et. respectu istorum hoc est primum. et dicitur dignitas dignitatum. sicut enim totum et pro. equale et inaequale non intelligitur nisi intellecto ente. ita nec hoc principium omne totum et. de quolibet et. et sic de alijs non intelligitur nisi intellecto principio cuius intellectus dependet ex intellecto entis ex quo componitur.

Quaestio.

.vi.

Trum inter contradictoria sit dare medium. et videtur quod sic. nam esse et non esse sunt contradictoria. sed iter esse et non esse est medium ipsa generatione. ut dicitur secundo huius. quod et. Preterea. quanto magis extrema distant tanto sunt plura media inter ipsa. et si infinite distant infinita erunt media inter ipsa. sed contradictoria distant infinitum. quod et. probatio minoris. quia omni finito contingit intelligere magis. sed non contingit intelligere maiorem distantiam quam que est iter contradictoria quia quatenus daretur illa caderet sub contradictione. quod et. Preterea circa iter omnia relativa medium est relatio. sed contradictoria ad invicem referuntur. nam opponuntur. et oppositio est quedam relatio. quod iter contradictoria est media relatio. Preterea. iter contradictoria est medium per abnegationem utriusque extremi. nam sententia cuius medietas est alba et medietas nigra. nec est album nec non album. Preterea si iter contradictoria non est medium. quod de quolibet est vera affirmatio vel negatio non videtur falsum. nam ambe iste videtur false. omnis homo est albus et omnis homo non est albus. quod antecedens est falsum ex quo sequitur. Con-

tra philosophus hic in littera. Responsio in ista quaestione premitam duplicem distinctionem. Secundo dicam ad quaestionem. Quantum ad primum sit ista propositio distinctio quod medium iter aliqua potest esse duplex. scilicet vel secundum formam vel secundum subiectum. Exemplum primum in philosophia mediatis. croceum enim est quaedam media forma iter album et nigrum. Exemplum secundum in partibus oppositis. lapis enim non est videns nec cecus. Secunda distinctio sit ista quod medium potest esse alio modo accipi dupliciter. ut habet in textu huius capituli. scilicet positive et negative exemplum primum. rubeo est medium iter album et nigrum. et hoc medium est eiusdem generis cum extremis. exemplum secundum medium secundum quod accipitur per negationem utriusque extremi. ut quod nec est egrum nec sanum. secundum medicos enim ponitur aliqua forma siue dispositio est medio iter egritudine et sanitate que dicitur neutralitas. Tertia distinctio sit ista. quod aliquo modo accipitur medium dupliciter. quia quoddam est medium interpositum quod dicitur fluppis. exemplum primum clavis coniungens duos postes. et viscus seu gluten. exemplum secundum dicitur ista modo mediat iter formam substantialem et materiam. forma enim substantialis regit et preterea supponit materiam quantum et dispositam. non quod quantum dicitur in forma et materia quasi quidam clavis et viscus cum forma substantialis attingit in mediate materiam. sed solum dicitur medium per quantum perigitur et presupponitur ad introductionem formae in materiam. Quantum ad secundum dico istam conclusionem. quod inter contradictoria non est medium quod modo dicitur sumptum. hoc philosophus sic quando dicitur aliquid est alicui per se eius oppositum nullo modo inesse potest nec per se nec per accidens. patet inducendo sed carcere medius inest contradictoria per se. secundum illud philosophus primo posteriorum contradictoria est oppositio cuius non est dare medium secundum se. ergo contradictio nullo modo habet medium. Sed contra distinctioem illam primi posteriorum arguitur. quia non videtur propria. nam convenit contra riuo immediatis que non habent medium secundum se saltem secundum formam. Responsio dicendum est quod distinctio data est multiplex. eo quod negatio potest cadere super li secundum se vel per se ut sit negatio perfectas vel potest esse conuerso ut li per se cadit super negationem. ut sit perfectas negationis primo modo non accipitur in illa distinctio. sed secundo modo et est sensus quod perfectas affirmatur et cadit super negationem. ut sic contradictio sit oppositio cuius per se non est medium ex quo non sequitur quod nullo modo habet medium ex quo carere medio per se inest sibi. sed primo modo putat perfectas negatur et est negatio perfectas. sic carere medio potest convenire philosophus immediatis et etiam partium oppositis. quatenus carent medio secundum formam tamen hoc non obstantia habent medium per accidens. scilicet secundum subiectum nam carere medio non inest eis per se. ut li per se cadit super li non habet medium. et est perfectas negatio

Quartus.

nia. & ideo non repugnat eis habere mediū salte
per accidens mō p̄posito. Ad primum i op
positum cum dicitur q̄ eē & non eē sunt p̄dicto
ria. dicēdū q̄ eē potest dupliciter accipi. vno
eē simpliciter alio q̄ qd & similiter non eē p̄t
accipi dupl̄r vno simpliciter alio q̄ qd modo
inter eē simpliciter & n̄ eē p̄t b̄n̄ ē mediū eē q̄
qd. vt generatio. & dico eē simpliciter eē p̄fectō
& eē q̄ qd eē in fieri vel sic eē accipitur vno p̄
eē generaliter p̄to vt includit eē simpliciter & se
cundū quid. & non eē p̄ non eē simpliciter & isto
mō sunt contradictoria nec ē mediū inter ip
sa secundo q̄ mō non sunt p̄dictoria. sed h̄nt
mediū. s. ipsū fieri seu eē imperfectum. nam inē
non ens simpliciter & ens in actu & p̄fectō eē ē
mediū ens siue eē imperfectum. & B̄ secundo mō
loquū p̄s secundo methaphisice. vñ dicit sic. q̄
sicut sepe ē mediū inter eē & nō eē. s. generatio
ita existens & non existens. i. entis & nō entis
si mediū qd sit & p̄ per exempla sua que p̄t
ibi. s. q̄ ex adifcente sit sciēs & ex puero vir. isto
ergo modo non p̄dicunt eē & non eē. Sed p̄
ois per se mutatio mediat inter per se terminos
sed termini generationis sunt contradictoria. s.
eē & non eē. q̄ inter eē & nō eē sunt p̄dictoria & e
ē mediū. p̄obō minoris. nam generatio ē a nō
subiecto i subiectū & corruptio ecōtra. vt dicit
q̄nto p̄obō ibidem etia q̄ generatio & cor
ruptio sunt p̄dictoria. Confirmatur. q̄ hic i
in textu vt apparuit p̄ ante philosophis p̄o
bans q̄ non sit mediū inter contradictoria. s.
inter ens & non ens. arguit sic. ga si sic ergo ē ali
qua mutatio media inter generationē & corru
ptionem. sed illa consequētia nulla cēt nisi ter
mini generationis contradicerēt. Respondeo.
q̄ termini generatiōis n̄ sūt p̄dictoria. sed se ha
bet sicut h̄nt & p̄uatiō. & isti sūt termini p̄i
non solū in generatiōe sed etiā in quacūq; alia
mutatione. Ad illud qd dicit de quinto phi
sicoq̄ dicēdū q̄ philosophus accipit p̄ nō sub
iectum p̄uatiōe forme. p̄ subiectū habitum
vel formā. Ad illud quod additur q̄ gene
ratio & corruptio sunt p̄dictoria. per contradi
ctoria intelligitur p̄uatiue opposita nam p̄i
uatiue opposita sunt sicut p̄dictoria circa sub
iectum aptum natū qd ē subiectum mutationis
Ad confirmationē de quarto hui⁹ dicēdū
q̄ argumentū ē a minori. s. q̄ si ē mediū inter
contradictoria multo magis inter quecūq; alia
opposita & ita inter p̄uatiōe & formā. & ideo
ē mutatio aliqua media inter illa que terminat
ad formam que est generatio & illa que termi
natur ad p̄uatiōe que ē corruptio. Sed p̄
istaz responsionē arguitur. primo q̄ videt con
cedere p̄opositum. nam secundū te p̄uatiō &
forma sunt termini generationis sed p̄uatiō &
forma sunt contradictoria circa susceptibile ē
p̄ te si ergo inter p̄uatiōe & formā sit mediū

sequitur q̄ inter contradictoria sit mediū.

P̄terea contraria imediata sunt contradi
ctoria circa subiectum pari rōe sic p̄uatiue
opposita. ergo sicut inter p̄uatiōe & formam
est generatio & corruptio p̄ te. ita possit eē inē
contraria imediata. Respondeo ad primum
q̄ termini generationis possunt comparari vel
ad subiectum vel ad ipsam generationem.
Si primo modo sic habent rationē est contra
dictionis nec habent mediū isto modo nā sub
iectum vel necessario ē sub forma vel sub p̄i
uatiōe. Si secundo modo sic non habent rati
onem contradictionis. & ideo habent generati
onem mediā sicut dictam ē. Ad secundum
dicendum q̄ de ratione p̄uatiōis sūt duo
s. q̄ alteram necessario inest. & q̄ alteram nihil
ponat. contraria autem imediata circa subie
ctum aptum natum habent vnā conditionē. s.
q̄ alteram necō inest. sed deficit secunda cōdi
tio quia veritas est aliquid positum. & illa duo
requiruntur ad generatiōe & corruptionem.
vtraq; autem conditio ē in p̄uatiue oppositis
patet q̄ non ē simile de his & contrariis imedi
atis. Ad secundū principale dicendum. q̄ di
stantia est duplex quedā dimensua & illa ē p̄o
prie distantia que est de genere q̄statis. & q̄da
est distantia perfectina seu perfectionis & ista ē
transumptiue dicta & transfertur ad alia vt ad
ad opposita. cum ergo dicitur q̄ quinto magis
distant extrema tanto sunt plura media dicēdū
q̄ illa maior est vera de distantia dimensua. &
tunc minor ē falsa. ga contradictoria non sic di
stant. maior autem est falsa de distantia perfecti
ua & transumptiue dicta. qd patet q̄ contraria
imediata maxime distant isto modo. & tamen
nullum habent mediū. contradictoria q̄ h̄nt
distantiam p̄uatiuam p̄o quanto vno contra
dictoria ē p̄uatiō alterius. non autē habent
distantiam dimensuam de qua procedit ratio
Ad illud qd additur in minori q̄ contradi
ctoria distant in infinitum. dicendum q̄ ibi nō
requiritur distantia infinita q̄ p̄ditur ga q̄stū
cūq; aliqua parum distant p̄t eē contradictio
inter ipsa. quia de quolibet ē verum alterus p̄i
ctoriorum. quantūcūq; ergo distat modicum
aliquid ab vno contradictorio. de eo p̄dicat
aliud contradictorium. cum ergo dicitur distā
tia p̄dictōis ē infinita. glosada ē p̄pō infinita. i. in
determinata ga quecūq; minima distantia suffi
cit & maxima eē i infinitum p̄t eē. vnde contra
dictio minimam distantiam ponit & p̄mittit ma
ximam primam dicit positue. secundam vero
permissiue vnde non sequitur q̄ ibi sit infinita
distantia positua potest tamē ibi esse gratia ma
terie alicuius. puta si alterum extremum sit infi
nitam positue vt deus & non deus vnde sicut
dictum est contradictio minimam distantiaz re
quirit & maximam permittit ita q̄ indifferentē

quantum est de se saluatur in quacumque. Ad 3^m cum dicitur quod inter omnia relativa est medium relatio. dicendum quod verum est de intentionibus. sic enim est media relatio. et hoc omnia opposita sunt in genere relationis quatenus oppositio que est genus eorum est in genere relationis. et sic contra-dictoria secundum istam intentionem habent utique me-diam relationem ipsam. loquendo tamen de re-bus abstractis intentioni non est verum quod refe-rantur. nec per consequens quod habeant mediam relationem. nam homo et non homo non referuntur ad in-ticem. Ad quartum de illo scuto dicitur uno quod non est inconueniens illud scutum esse album et non album quia hoc non est secundum idem. nam unum contradictorium inest pro una parte. et al-terum pro altera. idem neutrum inest similiter. sed utrumque est quid. Contra. quia tunc medium ista est inter con-tradictoria sicut est inter contraria immediata.

Responsio. in contrariis immediatis datur sub-iectum medium cui neutrum inest neque similiter neque secundum quid. lapis enim neque est sanus neque est eger neque cecus neque videns. sed inter contra-dictoria non potest dari aliquid medium vel subiectum cui neutrum inest vel similiter vel secundum quod quia de quocumque dicitur alterum contradictorium est sim-pliciter vel secundum quod ut in proposito de scuto In contrariis autem immediatis et etiam in partibus est dare aliquid subiectum. n. cui neutrum inest nec similiter nec secundum quid ut patet in exemplo predicto de lapide.

Aliter respondetur quod cum queritur utrum tale scutum sit album vel non album neutrum est dan-dum. quia nihil denominatur ab accidente nisi si-militer inest ut scutum illud non est album similiter neque est nigrum similiter. Contra si hoc scu-tum non est similiter album nec similiter nigrum et sic de alijs. sed non est coloratum. consequens est euidenter falsum. sed et antecedens consequentia probatur. quia quicquid denominatur a genere deno-minatur ab aliqua eius specie. ex 2^o topicorum.

Responsio. consequentia non valet ad proba-tionem dicendam. quod ad destructionem cuiuslibet inferioris non sequitur destructio superioris in predicatone denominativa nisi destruat quodlibet inferius non solum in se sed etiam in com-tectione eius alio opposito. ut dicendo sic. non est album neque nigrum neque album et nigrum simul sed nec coloratum. sic exponitur illa considera-tio. sed in proposito non est sic. quia licet quodli-bet inferius destruat in se non tamen in com-tectione ad aliud oppositum. tale enim scutum est album et nigrum simul et neutrum eorum. et potest exponi aliter sic. denominatum a genere oportet denominari a specie aliqua. utrumque est aliqua illarum denominationum de quibus est sermo ibi. sic quod est album vel habet albedinem. vel huic inest albedo. primus modus non est verus in propo-sito ut scutum illud dicatur album vel nigrum sed duo alij modi sunt veri in proposito. nam ve-

rum est dicere quod illud scutum habet albedinem et sibi inest albedo similiter est de nigredine. Aliter dicitur quod hec est simpliciter vera quod scutum non est coloratum quia nullo colore non est album vel nigrum sicut duo habentes vineam neuter habet vineam. sicut dicitur sexto topicorum. Ad ultimum principale dicitur quod contradictio non est in terminis incomplexis. et ideo neutrum predicatur de quolibet in talibus.

Contra quia quanto huius dicitur dicitur de quolibet. sed propositio complexa de nullo pre-dicatur. sed contradictio habet accipi tres terminos incomplexos. Preterea homo et non homo sunt opposita non contrarie. tum quia alteram nihil dicit positue tum quia in substantia non est proprie contrarie-tas. ut dicitur in predicamentis. nec opposita prout ut quia non homo dicitur de eo quod non est natum esse homo. patet de lapide prout autem non sic nec opposita relative patet ergo relinquatur quod con-tradictorie opponatur. Aliter dicitur quod con-tradictorium semper alterum dicitur de uno quoque in incomplexis dicitur terminus de quo dicitur non accipitur distributive. ratio huius est. quia uni supposito potest inesse unum et alij alterum. ut neutra istarum est vera. omnis homo est albus. omnis homo est non albus. Sciendum etiam quod contra-dictoria non est necesse predicari de quolibet eorum reduplicacione. unde utraque istarum est falsa. homo inquantum homo est albus. homo inquantum homo est non albus quia tunc de necessitate vel omnis homo est albus. vel nullus homo est albus.

Explicit liber quartus.

Questio

Prima

Intra Quin-

tum libri queritur. Ut quod eiusdem effectus sint plures per se esse. videlicet quod si una sufficit alia superfluit. sed qui libet per se causa videlicet sufficit

in suo genere sine aliqua. sed contra patet hic in litera. Ratio. In ista questione premissa aliquas distinctiones fore ostendat aliquas conclusiones.

Quantum ad primum sit ista propositio distinctio quod carum quodam sunt eiusdem ordinis quedam sunt alterius ordinis ille dicuntur esse eiusdem ordinis qui sunt eodem genere eque per se eiusdem speciei. sed dicuntur alterius ordinis qui eodem genere sunt essentialiter ordinate sed prius et posterius. et sunt alterius speciei Exemplum primum. duo homines qui per trahentes namque exemplum secundum. homo et sol in generatione hominis

Secunda distinctio sit ista quod carum eiusdem ordi-nis quodam sunt totales. quodam partiales. dicitur autem causa totalis que in illo genere esse non indiget ad suam cau-salitate aliam causa eiusdem ordinis secundum cum